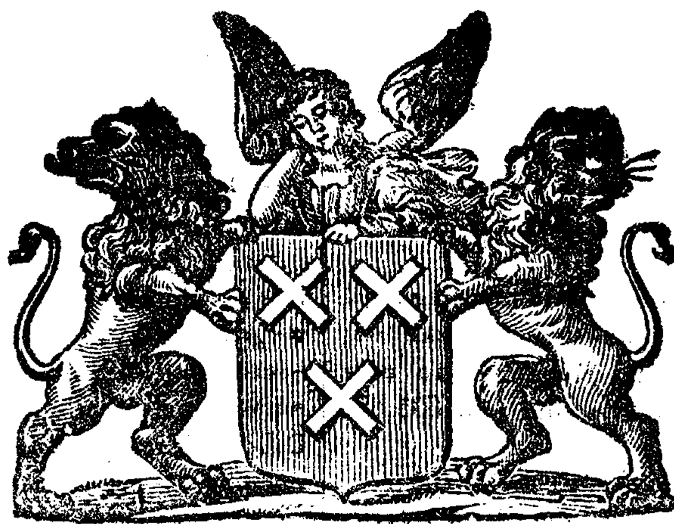
No. 254 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 24 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. - In den avond van Zaturdag laatstleden, den 19 dezer, ongeveer tegen 8 ure, heeft zich te Doogen, in het midden der gemeente, plotseling een brand geopenbaard, waarvan de oorzaken onbekend, doch de gevolgen onberekenbaar zouden geweest zijn, bijaldien niet door zoo spoedig, als doelmatig aangebragte hulp de voortgang van het vuur, bij zoo ongunstigen wind, ware gestuit geworden. Achter de huizing van den koopman *L. van Breugel* barstte de vlam eerst in eene stroomijt met hevigheid uit, en deelde zich daarna aan de nevensliggende houtmutsert mede, zoodat beiden weldra geheel door den gloed zijn verteerd. Bij deze gelegenheid hebben zich niet slechts de inwoners, maar vooral ook de aldaar gekantonneerd liggende lanciers, en wel voornamelijk heeren officieren van dat korps loffelijkst onderscheiden; deels door het ijveren ter plaatse van het meeste gevaar, deels door het handhaven der beste orde; zoodat de schade niet groot mag worden geacht; terwijl, indien de woning zelve ware aangetast geworden, door de menigvuldig daarin opgelegde brandstoffen, als olij, jenever, buskruid, pek, teer, wollen enzv., de noodlottigste ramp voor geheel Dongen welligt zou zijn voortgesproten. Vóór het invallen van den nacht had de hulp het gevaar geheel ten einde gebragt, en kon de eigenaar weder zijn verlaten erf gerust betrekken.

— H. K. K. H. de Prinses *van Oranje* benevens hoogstderzelver dochter zijn laatstleden Zaturdag van Soestdijk in de residentie teruggekeerd.

— Een klein detachement mariniers, behoord hebbende tot de equipagie van de kortling uit de West-Indien teruggekeerde brik de *Courrier* is den 17den dezer te Vlissingen aangekomen.

— De belgische berigten van heden zijn van staatkundig belang ontbloot.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (21 *October*) waren genoteerd: Belg. 93,93½; Metall. 93½; Braz. 65½; Sp. perpet. 55¾,56; 3 pCt. 36,36¾; Uitgest. 11¼,11⅜; Nap. 84; Rom. 87½,88.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten October.

De gewone brievenpost van Madrid is heden wederom niet aangekomen, en ofschoon men zegt, dat een onzer handelhuizen berigten van den 14den dezer heeft ontvangen, is er echter niets belangrijks omtrent de Spaansche aangelegenheden bekend geworden.

De brieven van Bayonne van den 16den dezer bepalen zich tot het volgende:

De generaal *Santos Ladron*, die zich in Navarre aan het hoofd der insurrectie had geplaatst, is na een kort gevecht te Estella, door de bezetting van Pampeluna, met een dertigtal der zijnen gevangen gemaakt, en zou voorzeker, volgens de krijgswetten, onmiddellijk zijn doodgeschoten, indien hij niet had aangeboden om het gouvernement belangrijke geheimen te ontdekken.

Te Tontarabien heeft men zich ten voordeele van don *Carlos* verklaard, eenige monniken hebben zich aan het hoofd van het bestuur gesteld.

De bekende *El Pastor* is in den avond van den 13den, aan het hoofd eener bende zoogenaamde constitutionele vrijwilligers, te Tolosa aangekomen, en heeft aldaar eene provinciale junta in 't belang der koningin regentes, georganiseerd. Te St. Sebastiaan werd deze oude voorstander der liberale beginselen met de meeste geestdrift ontvangen.

De couriers, die van hier naar Madrid vertrekken, nemen den weg naar Tolosa, slaan aldaar links af door Navarre, en komen niet eerder dan te Sarragossa op den grooten weg van Madrid terug.

Van Madrid tot aan Miranda aan den Ebro, is de weg volkomen vrij, en wordt het gezag der koningin erkend. Kastilien en Arragon zijn rustig. De kapitein-generaal der laatstgenoemde provincie heeft de koninklijke vrijwilligers hare wapenen doen ontnemen en dezelve den constitutionelen vrijwilligers in handen gegeven.

Het gerucht heeft zich alhier verspreid dat er te Madrid eene volksbeweging had plaats gehad, ten gevolge waarvan de heer *de Zea Bermudez* was ontslagen en een nieuw ministerie in een meer liberalen zin gevestigd. Men houdt echter zulks voor onwaarschijnlijk.

Meer algemeen verzekert men dat de infant don *Francisco de Paula* aan het hoofd van een gedeelte der bezetting tegen de insurgenten te Vittoria vereenigd, was uitgetrokken.

Uit de zuidelijke provincien, namelijk van Carthagena, heeft men bijzondere brieven tot den 8sten dezer, vermeldende, dat hoezeer het overlijden van koning *Ferdinand* aldaar reeds eenige dagen bekend was, de rust echter niet was gestoord, en het gezag der koningin werd geëerbiedigd.

Van don *Carlos* weet men niets met zekerheid; onder de geruchten ten zijnen aanzien behoort, dat zijne aanhangers in Biscaije eene stoomboot naar de Portugesche kust hadden gezonden, om hem van daar in hun midden over te brengen.

— Men wil alhier het berigt hebben ontvangen, dat de geheele bezetting der bondstroepen op den 16den dezer de stad Bazel heeft verlaten.

Het ontwerp der instructien door de Zwitsersche bondsvergadering, bij hare scheiding, aan het voorzittend kanton te geven, behelst de volgende bepalingen:

1°. Wat de buitenlandsche betrekkingen aangaat, zal het voorzittend kanton de waardigheid en onafhankelijkheid van het bondgenootschap, zoo als zulks eenen vrijen en onzijdigen staat past, en met de noodige veerkracht, handhaven.

2°. Tot dat einde zal het voorzittind kanton zich in gemeenschap stellen, zoowel met de overige bondsleden, als met de agenten van het bondgenootschap buitenslands, om de een en andere bekend te houden, met alle de staatkundige voorvallen, waarbij Zwitserland eenig belang mogt hebben.

3°. Indien van buiten onverhoeds eenig gevaar mogt dreigen, zal het voorzittend kanton de noodige troepen onder de wapenen roepen, de bevelhebbers benoemen, en den landdag bijeen roepen, welke alsdan den opperbevelhebber en de stafofficieren zal benoemen.

4°. Indien in de naburige staten een oorlog mogt uitbreken, zal de landdag onmiddellijk bijeen geroepen worden.

5°. Voor de inwendige aangelegenheden, wordt aan het voorzittend kanton onbepaalde volmagt gegeven, met den last om de hand te houden aan de uitvoering der besluiten, genomen ten aanzien van de kantons Bazel en Schwytz.

(Heden uitbeofde van den

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten October.

Naar men verneemt wordt Z. K. H. de Prins *van Oranje* morgen van uit de residentie in het hoofdkwartier teruggewacht.

— Z. K. K. de Kroonprins van Pruissen is op zijne inspectiereis naar de Rijn-districten den 18den te Elberfeld en den 20sten te Dusseldorp aangekomen; Hoogstdezelve wordt den 26 of 27sten te Kleef gewacht.

— Te Groningen, welke stad nu laatstelijk zeer erg door de cholera aangetast werd, schijnt dezelve gelukkig sterk verminderende te zijn; althans, terwijl in de week van den 4den tot en den 10den, er het getal der geborenen 20, en dat der overledenen 118 bedroeg, heeft in de daarvan volgende week, van den 21 tot en met 27 dezer, het getal der geborenen 17, en dat der overledenen 46 bedragen.

— Den 18den dezer is, te Aardenburg, *Adriana Petronella Zonnevylle*, huisvrouw van *C. Waeyhaert den Decker*, voorspoedig doch ontijdig, voor de eerste bevalling, verlost van *vier* welgeschapene dochters; zijnde de drie eerste doodgeboren, doch heeft het vierde of laatste nog bijna een half uur geleefd. De verlossing is geschied door behulp van den heer *J. C. le Grand*, genees- en vroedmeester aldaar.

— Door het belgisch bestuur is eene commissie benoemd, uit burgerlijke en militaire geneesheeren zamengesteld, welke van hun gevoelen over de onder de belgische troepen tegenwoordig zoo veel heerschende oogziekten, nog niet hebben doen blijken, ten einde zoo mogelijk de oorzaken daarvan op te sporen en de middelen tot bestrijding aan te wijzen.

— In den *Courrier du Nord* leest men: Men verzekert ons, dat het hoofdkwartier van het Noorderleger, tot welks ontbinding niet zoo als aangekondigd was besloten is, naar Valenciennes zal worden overgebragt. Naar het schijnt is het ministerie, verre van onze noordelijke grenzen van troepen te willen ontblooten, integendeel voornemens er eene aanzienlijke magt bijeen te houden, terwijl andere korpsen zich aan de Pyreneën zamentrekken.

— Te Dantzig is men bezig een stoomschip te bouwen, hetwelk

op geregelde tijden tusschen die stad en Petersburg moet varen. Van dit middel van gemeenschap tusschen Dantzig en Petersburg, als ook over het algemeen tusschen Pruissen en Rusland, belooft men zich groote handelvoordeelen; deze onderneming zal door actien tot stand worden gebragt, ten beloope van 40,000 rijksd., en heeft reeds talrijke deelnemers gevonden.

— Men schrijft uit Christiania van 10 dezer, dat ook daar ter stede de cholera zich heeft geopenbaard.

— Als een van de vele bewijzen van het ontzettend toenemen van den handel in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, kan nog worden aangevoerd, dat te New-York door het tolkantoor in eene week aan tolgelden ontvangen is, de verbazende som van 605,000 dollars.

Met betrekking tot de zending van den prins *von Schwartzenberg* naar 's Gravenhage, leest men in den engelschen *Morning-Post* het volgende artikel:

» De instructien, door de Noordsche mogendheden aan den prins *von Schwartzenberg* medegegeven, bij deszelfs vertrek naar 's Gravenhage, zijn, zoo wij vernemen, zonder aanhoudendheid medegedeeld geworden aan al de leden der conferentie, in de volle overtuiging, dat er niets in dezelve gevonden kan worden, hetwelk den allergeringsten argwaan kan doen opvatten tegen de volle opregtheid en goede trouw der gouvernementen, door welke die instructien zijn afgegeven, of eenigen twijfel kunnen doen opvatten, omtrent derzelver wezenlijk en ernstig verlangen, om de zoo lang gerekte geschillen tusschen Holland en Belgie tot eene billijke en voldoende schikking te brengen.

» Noch de taal, noch de inhoud dezer instructien heeft, of kan eenige klagten doen ontstaan bij eenige der mogendheden, welker vertegenwoordigers de Londensche conferentie zamenstellen. Maar ofschoon geene klagt over deze instructien heeft of kan bestaan, zoo verzekert men evenwel, dat het den Franschen en Engelschen ministers onmogelijk is geweest, hunne teleurstelling en hun misnoegen te dier gelegenheid te verbergen.

» Zijn onze berigten juist, dan zijn deze instructien gesteld in eenen toon van volmaakte en hartelijke vriendschap jegens den Koning der Nederlanden, behelzen dezelve niet te minste afkeuring over eenig gedeelte van het vroegere gedrag van deszelfs gouvernement, noch bevatten dezelve eenige de minste bedreiging, om in het vervolg eenig bestuur daarover te willen oefenen. Zij geven, zooals te wachten was, een sterk verlangen te kennen, tot het eindelijk regelen van al de nog onbeslist geblevene vraagpunten, maar tot derzelver regeling op goede en billijke voorwaarden, zoo verre de belangen van Holland betreft; terwijl zij zorgvuldig elke uitdrukking vermijden, die bij mogelijkheid verwrongen zou kunnen worden tot het minste teeken of de geringste aanduiding van eenige neiging aan den kant der Noordsche mogendheden, om den Koning [illegible] eeniger maatregel, die zijns oordeels het welzijn zijner onderdanen of de onafhankelijkheid van zijn gebied in de waagschaal zou kunnen brengen.

» Wij hebben te vergeefs getracht, ons eenig begrip te maken van de hernieuwde aanvallen op den Koning der Nederlanden, en van al die pogingen tot het strooijen van zaden van tweedragt en misnoegen onder deszelfs onderdanen, die laatstelijk zoo zeer hebben doorgestraald in sommige der dagbladen, welke tot het bestuur van Engeland behooren, en die ons bedunkens wel en te regt verondersteld worden uit eene officiële bron herkomstig te zijn. De sluijer van dit geheim is thans opgeheven. Deze aanvallen op eenen ouden en getrouwen bondgenoot, deze driftige doch onvermogende pogingen tot verbreking der eendragt en vernietiging van het wederzijdsch vertrouwen en van de wederkeerige genegenheid tusschen den Koning en het volk, welke Holland voor het tegenwoordige zoo gunstig onderscheiden van de meeste, ja, wij vreezen zelfs te moeten zeggen, van alle andere landen van Europa; deze aanvallen, dit blijkt ons nu, zijn slechts de *Palmerstonsche* wijs van lucht te geven aan eene teleurstelling en een misnoegen, die van redelijken grond ontbloot, zich in geenen meer regelmatigen vorm en op geene meer edelmoedige of meer waardige wijs kunnen doen kennen. De duistere werken van Downingstreet tot dit einde, mogen in Engeland van eenigen invloed zijn, om het tegenwoordige lage karakter van ons departement van buitenlandsche zaken, zoo mogelijk, in nog verdere verachting te doen zinken, maar in Holland kunnen zij van geene uitwerking zijn. In weerwil van al wat de raddraaijers van Downingstreet mogen schrijven, zullen de koning der Nederlanden en zijne hollandsche onderdanen als een enkel man vereenigd blijven in derzelver weerstand tegen vreemde onderdrukking, en zullen zij, ook zelfs in het uiterste, dat vertrouwen op eene beschermende Voorzienigheid behouden, hetwelk de steun en toeverlaat van den regtvaardigen is."

'S GRAVENHAGE, den 22sten October.

De werkzaamheden van de Tweede Kamer hebben heden een aanvang genomen. Eerstelijk heeft de kamer zich geconstitueerd, nadat door den heer van Asch van Wyck, als tijdelijk met de betrekking van het voorzitterschap bekleed, twee commissien tot het onderzoeken der geloofsbrieven waren benoemd; waarvan de eerste bestond uit de heeren van Tuyll van Heeze, van Dam van Isselt, Cats, van Suchtelen en Quintus, die de bescheiden van de heeren Ingenhousz, van Rappard, Weerts, Dyckmeester, van Nes, Sandberg en Sypkens hebben onderzocht; terwijl de tweede commissie, zamengesteld uit de heeren Donker-Curtius, Corver Hooft, de Jonge, Op den Hooff en Bijleveld, de geloofsbrieven van de heeren Junius van Hemert, van Wickevoort Crommelin, van Droyvestein, Frets, d'Escury, Hooft Jz., Repelaer en Hinlopen onderzocht. De heeren van Tuyll van Heeze en Donker-Curtius hebben, namens deze commissien, verslag gedaan, en de toelating van opgemelde leden voorgesteld. De kamer vereenigde zich met die voorstellen, zoodat de leden ook onmiddellijk werden binnengeleid en zitting namen. De vergadering-kamer is alzoo thans voltallig, met uitzondering der heeren van Meeuwen en van Boelens, die niet tegenwoordig waren, en wier geloofsbrieven tot dusverre niet zijn onderzocht. De baron Collot d'Escury alsnu het voorzitterschap hebbende opgenomen, benoemde de heeren van Nagell, Backer, Repelaer en van Sytzama tot stemopnemers bij de onderscheidene stemmingen, welke thans ter verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap zouden gehouden worden.

Ter benoeming van den *eersten* kandidaat hadden drie achtereenvolgende stemmingen plaats, zoodat bij de laatste tusschen de heeren Sypkens en van Swinderen moest worden beslist. De heer Sypkens behield de bovenhand: 25 stemmen waren te zijnen voordeele en 20 stemmen ten behoeve van den heer van Swinderen. De leden die voorts de meeste stemmen bekwamen waren de heeren Dyckmeester, Byleveld en van Sytzama.

Voor den *tweeden* kandidaat hadden vervolgens ook drie stemmingen plaats, waarbij de heer Byleveld, bij de derde stemming, 23 stemmen bekwam en de heer Dyckmeester 19. De heer Byleveld werd als tweeden kandidaat op de lijst geplaatst.

Ten slotte werd als *derden* kandidaat reeds bij de eerste stemming afgekondigd de heer d'Escury, gedurende de laatste zitting, voorzitter der kamer.

De voorzitter benoemt eindelijk eene commissie, bestaande uit de heeren van Nagell, Backer, Repelaer, van Sytzama, Ingenhousz, Jhr. Hooft, van Nes en Lemker, om Z. M. den Koning bovengemelde lijst aan te bieden. Dezelve bevat thans de heeren Sypkens, als eersten kandidaat, Byleveld, als tweeden kandidaat, en d'Escury, als derden kandidaat.

De zitting is daarna onbepaald gescheiden.

Morgen zal de gemelde commissie de lijst der kandidaten den Koning aanbieden; en het zal van den tijd, waarop Z. M. de verkiezing zal doen, afhangen, of er reeds morgen, dan wel overmorgen, wederom eene zitting zal worden gehouden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den October.

Uit Berlijn heeft men de volgende berigten:

» Z. Exc. de keizerlijk-russische vice-kanselier en minister van buitenlandsche zaken, graaf *von Nesselrode*, die nog eenigen tijd na de conferentien te Münchengrätz in deze residentie heeft doorgebragt, is van hier naar Petersburg, en de koninklijk-engelsche buitengewone gezant en gevolmagtigde minister aan ons hof, graaf *Minto*, naar Töplitz vertrokken.

» De adjudant-generaal van Z. M. den keizer van Rusland, generaal der kavalerie, graaf *Vincenz Krasinski*, is den 13den van Warschau naar Petersburg op reis gegaan.

» Z. M. de keizer van Rusland heeft eene ukase, gedagteekend uit Modlin, van den 22sten September, aan den senaat uitgevaardigd, waarin herinnerd wordt aan al de maatregelen, welke door den keizer reeds genomen zijn, ter te gemoetkoming van die provincien, welke, ten gevolge van den droogen zomer en het onvruchtbare jaargetijde, gebrek aan het noodige koren hadden, en waarin daarna gezegd wordt, dat de keizer, wel verre van zich te vergenoegen met de aangewende pogingen, om naauwkeurig te vernemen, door welke middelen in de behoeften dier provincien op de doelmatigste wijs zou kunnen voorzien worden, thans aan dezelve een nieuw bewijs wil geven van zijne zorg voor, en belangstelling in dezelve, door de verligtingen, welke aan die gewesten, bij Hoogstdeszelfs manifest van den 16den Junij ll., waren verleend, nog voor eenigen tijd te laten voorduren; ten gevolge waarvan de keizer bij deze ukase beveelt, dat de nieuwe volkstelling in de genoemde provincien tot het jaar 1834 zal worden uitgesteld; dat verschillende voorgenomene verhoogingen en veranderingen in de belastingen geenen voortgang zullen hebben; dat het verbod, om uit eenen stand tot eenen anderen over te gaan, geschorst zal worden" enz.

— De districten van het kanton Schwijtz hebben op den 11den dezer met eene groote meerderheid het pas gewijzigd ontwerp eener nieuwe grondwet aangenomen. Twee dagen later zoude te Rothenthurn eene kantonnale vergadering bijeen komen, om dezelve grondwet te bezweeren, en de overheden te kiezen.

De Zwitsersche landdag heeft in zijne zitting van den 14den dezer het besluit genomen, dat men aan het voorzittend kanton de beschikking over de bezetting van Bazel zoude overlaten, en men vleide zich aldaar dien ten gevolge, dat de bonds-commissarissen onmiddellijk last hadden gekregen, om die bezetting op den 16den, zoodra de verkiezing der hooge overheid volgens de nieuw-ingevoerde staatsregeling had plaats gehad, te doen aftrekken. De commissarissen van het stads- en lands-kanton, te Aarau bijeengekomen, om zich over de verdeeling van het staatsvermogen te verstaan, zijn door verschil van gevoelen genoodzaakt geweest de tusschenkomst van scheidsregters in te roepen. Het landschap heeft bovendien bij de bondsvergadering, ten laste der commissarissen van den landdag eene aanklagt over partijdigheid ingeleverd, waarop echter niet is gelet.

— Twee kompagnien der onlangs in Beijeren aangeworvene Grieksche jagers zijn den 5den dezer te Triest aangekomen, en zullen van daar naar Navarino worden overgebragt.

— Een bijzonder berigt uit Weenen, van den 12den dezer gedagteekend, vermeldt:

De kanselier van staat, vorst *Metternich* is gisteren naar Linz vertrokken, waar Z. M. de Keizer en de Koning van Beijeren reeds vroeger verwacht werden. Na de terugkomst van vorst *Metternich* zal men waarschijnlijk wel iets naders omtrent de aanstaande conferentien vernemen. De voorzitter der bondsvergadering blijft tot zoo lang hier. Tijd en plaats, waar die conferentien gehouden zullen worden, zijn nog niet bekend, even als men in 't algemeen nog niet weet, welke onderwerpen aldaar zullen behandeld worden; want hetgeen men van een Duitsch Keizerrijk, of van de wederoprigting van een Rijksgerigt verhaald heeft, verdient niet het geringste geloof. Waarschijnlijker is het, dat men zich zal bezig houden met de maatregelen, die tot behoud van rust in Duitschland en geheel Europa, bevorderlijk zouden kunnen zijn. Vermoedelijk zullen ook de gevolmagtigden der onderscheidene Duitsche hoven, over de grensbepaling van het groot-hertogdom Luxemburg raadplegen. Het is bekend dat Vorst *Felix v. Schwartzenberg* met eene bijzondere zending naar den Haag is vertrokken; thans verneemt men dat de zaakgelastigde te Kassel, graaf *von Districhstein* naar Brussel vertrekt, om aldaar in deselfde hoedanigheid, tot de terugkomst van den Hr. *v. Neumann*, die thans in Italien is, te verblijven. Een Fransch legatie secretaris is gisteren naar Italien vertrokken; de graaf *de St. Aulaire* keerde den vorigen dag van Baden in deze hoofdstad terug. Sints het vertrek van *Karel X* zijn er hier vele jonge Franschen, die den hertog *van Bordeaux* met zijne meerderjarigheid wilden geluk wenschen, onder anderen de Hr. *Walsch*, die hem den eeredegen heeft overhandigd. De hertogin *van Berrij* is met haren gemaal *Lucchesi Palli* te Laibach aangekomen, en heeft zoo men zegt, het vroeger voornemen, om hare familie naar Praag te volgen, opgegeven. De militaire oefeningen in het Noorden van Italien trekken de aandacht van vele deskundigen. Even als te Brünn wordt aldaar het exercitie-reglement van den graaf *Raditzkij* gevolgd, dat de troepenbewegingen oneindig moet bekorten, en waarschijnlijk na een naauwkeurig onderzoek bij het gansche Oostenrijksche leger zal worden ingevoerd.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Als de schrijfster van het *Christelijk-Katholiek Gebedenboek voor Vrouwen van den beschaafden stand*, te *Weenen* gedrukt, wordt genoemd de bekende CAROLINE PICHLER. De kracht en warmte, waarmede de onderscheidene gedeelten van dit boek van stichting doordrongen zijn, doen dit berigt geloof vinden. — Te *Dusseldorf* heeft zich eene Maatschappij gevestigd tot bevordering der toonkunst. Prins FREDERIK van *Pruissen* heeft zich beschermer dier Maatschappij verklaard en de Heer MENDELSOHN-BARTHOLDY is tot directeur der muzijk en der maatschappij benoemd. — Den 10den October is de beroemde Duitsche schrijver GEORGE DÖRING te *Francfort* overleden. Hij was in 1789 te *Kassel* geboren.

ITALIË. — De Koninklijk Pruissische Minister-Resident BUNSEN, heeft voor zijne regering een beeld van RAFAËL gekocht. Het stelt de aanbidding voor van het kind JEZUS door de Oostersche Wijzen, en is uit den vroegeren leeftijd van RAFAËL, uit deszelfs *prima maniera*, gelijk de *Italianen* zeggen. Het beeld bevond zich voorheen te *Spoleto*, en velen geloven, dat het gediend heeft voor een standaard, als bij de Processiën worden rondgedragen. LEO XII had het willen koopen en den eigenaar Baron AMAJANI 5000 Scudi voor hetzelve geboden, doch deze vroeg er destijds het dubbeld voor, en zoo zal nu dit werkstuk van den uitstekenden kunstenaar naar *Duitschland* worden vervoerd.

GRIEKENLAND. — Voor het opsporen en bewaren van Oudheden zijn vier Inspecteurs benoemd, twee Duitschers en twee Grieken. Dr. ULRICHS uit *Bremen* is als Leeraar der Latijnsche en Duitsche talen, met nog twee nieuw benoemde Leeraars uit de Iönische eilanden naar *Aegina* vertrokken, alwaar het Gymnasium hersteld wordt. Behalve deze benoemingen is er voor het Onderwijs door de nieuwe Regering nog weinig gedaan; doch men verwacht spoedig eene algemeene organisatie van het Schoolwezen, en men zoekt in *Duitschland* jonge en bekwame onderwijzers om dezelve in werking te helpen brengen.

FRANKRIJK. — Men heeft bij *Verdun* eene steengroeve ontdekt, welke lithographische steenen oplevert. — De heer DE ST. SAUVEUR, Fransch Consul te *Salohika*, heeft onlangs den Koning eenige oude Grieksche marmeren beeldwerken aangeboden welke in *Macedonië* gevonden zijn. Zij bestaan in hoofden van Godheden en Koningen, grafsteenen, bouwsieraden met bas-reliefs en opschriften, een reusachtig borstbeeld, 't welk men vooronderstelt dat van PERSEUS te zijn, den laatsten Koning van *Macedonië*, en een zeer groot standbeeld van DIANA. De Koning heeft deze voorwerpen aan het Museum in de *Louvre* gezonden en den Heer DE ST. SAUVEUR weerkeerig een prachtig porceleinen desert-servies uit de fabriek van *Sevres* ten geschenke gezonden. — De Heer TESTU geeft eene Spraakkunst van het Catalonische Dialekt in 't licht. Bij de toenemende belangstelling in de beoefening der oude Romanische tongvallen zal met dit werk aan eene wezenlijke behoefte voldaan worden. Even zoo is ook de druk begonnen van een Provençaalsch Woordenboek van den Heer RAYNOUARD. — De groote Opera te *Parijs* verwachtte tegen den aanstaanden winter een nieuw tooneelkunstig voortbrengsel van MEIJERBEER, doch deze, door huisselijke aangelegenheden, buiten staat om aan zijne verbindtenis te voldoen, zag zich genoodzaakt zijne belofte voor eene som van 30,000 fr. af te koopen. Alhoewel MEIJERBEER een vermogen bezit, dat op vier millioenen franken geschat wordt, heeft hij echter terstond met het bestuur van de *Opera Comique* een accoord getroffen, om door het voltooijen van het stuk, 't welk hij voor de groote Opera begonnen had, de geledene schade in te halen. — De Hertogin van *Abrantes* zal met JOSEPH STRASZEWICZ uitgeven de levensbeschrijvingen en afbeeldingen van alle beroemde vrouwen uit alle landen, in 50 afleveringen, elke met 4 portretten. De eerste aflevering wordt tegen 1° Januarij en de overigen verder van maand tot maand beloofd. Er zal eene uitgave in folio en eene in 8° gegeven worden.

ENGELAND. — De Heer J. HERSCHEL is voornemens zijn verblijf in de nabijheid van *Slough* te verlaten en naar de *Kaap de Goede Hoop* te vertrekken, om aldaar de vaste sterren van het Zuidelijk halfrond te gaan waarnemen. Hij heeft acht wagens gehuurd, om zijne teleskopen en andere werktuigen naar de kust te vervoeren. — Onze dagbladen vermelden, dat de voorstellingen, welke Madame MALIBRAN, gedurende de twee laatste maanden van haar verblijf te *Londen*, van haar kunsttalent gegeven heeft, haar eene som van 4000 p. st. (48,000 guldens) hebben opgebragt.

NEDERLANDEN. — Men schrijft uit *'s Hage*, dat, naar men zegt, Z. K. H. Prins WILLEM, oudste zoon van den Prins van *Oranje*, in den aanstaanden winter de Hoogeschool te *Leijden* zal bezoeken. — Z. M. de Koning heeft een rijk met diamanten omzetten ring ten geschenke gegeven aan den Heer J. MENGAL, voor deszelfs Ouverture voor vol orchest, vervaardigd op het thema van het volkslied. De Koning heeft ook de opdragt van dit muzijkstuk aangenomen. — In de Bibliotheek der Leijdsche Universiteit bevindt zich eene verzameling van Handschriften, aan dezelve in der tijd vermaakt door CHR. HUYGENS, welke eenige jaren geleden aanzienlijk vermeerderd is door eene verzameling van brieven, door de gebroeders CONSTANTIJN, CHRISTIAAN en LODEWIJK HUYGENS aan elkander geschreven, welke verzameling door Z. M. onzen Koning aan de Leijdsche Bibliotheek ten geschenke is gegeven. Deze Handschriften behelzen, onder anderen, zeer belangrijke bijdragen tot de kennis van den staat der Wis- en Natuurkundige Wetenschappen in de 17de eeuw; maar, om het wetenswaardige uit dezelve aan het licht te brengen, werd, behalve een taai geduld, eene diepe en uitgebreide kennis gevorderd der Wiskunde. De vereeniging dezer beide eigenschappen heeft den Heer P. J. UYLENBROEK, buitengewoon Hoogleeraar in de Natuur- en Sterrekunde te *Leijden*, in staat gesteld, aanvankelijk een gedeelte van dien Wiskundigen letterschat in het licht te geven, bestaande uit twee bandels, waarvan de eene brieven behelst van CHR. HUYGENS, LEIBNIZ en DE L'HOSPITAL, de andere Aanmerkingen en Ophelderingen van den uitgever, waarin dan weder onuitgegevene brieven van andere Wiskundigen uit dien tijd zijn ingevlochten. De titel van het werk luidt dus: *Christiani Hugenii aliorumque Seculi XVII virorum Celebrium exercitationes mathematicae et philosophicae, ex Manuscriptus in Bibliotheca Academiae Lugduno-Batavae Servatis edidit P. J. Uylenbroek etc.*, dat is: *Wiskundige en philosophische oefeningen van Chr. Huygens en andere beroemde mannen van de 17de eeuw, uit Handschriften van de Bibliotheek der Leijdsche Hooge School, uitgegeven door* enz. Het werk, in 2 Deelen in 4to, is op de Koninklijke Drukkerij te *'s Hage* gedrukt, en mag, ook als een voorbeeld van uitnemende typographische uitvoering geroemd worden. Hoezeer titel, voorrede, ophelderingen en al wat van den uitgever is, in het Latijn zijn geschreven, zijn echter de brieven der wiskundigen zelve in het Fransch, zoodat ook de beoefenaars der Wiskunde die het Latijn niet verstaan, hier de denkbeelden van de beroemdste wijsgeeren van dien tijd, over de Differentiaal- en Integraalrekening, bij hare eerste uitvinding, en andere belangrijke onderwerpen van dien aard, door hen zelven voorgesteld kunnen leeren kennen.

Letterkundige Berigten.

De Watergeus, of de Nederlanden onder den Hertog van Alva, door H. G. MOKE. Uit het Fransch. Eerste Deel. Te Amsterdam bij G. PORTIELJE. 1833.

De Romans van den Heer MOKE, met name *le Gueux des Bois* en *le Gueux de Mer*, zijn sedert lang bij ons Fransch-lezend publiek bekend, en met belangstelling gelezen, als behelzende tafereelen uit dat gedenkwaardig tijdperk der Geschiedenis van ons Vaderland, waarin onze voorouders zich aan de Spaansche dwingelandij ontworsteld hebben. Het is dus overbodig in eene beoordeeling dier letterkundige voortbrengselen van onzen voormaligen landgenoot te treden, en wij kunnen ons vergenoegen, bij de aankondiging der Vertaling van het laatstgenoemde werk, welke van dezelfde hand is (A. HERTING te *Kampen*), die vroeger ook het eerste vertaald heeft, met de verklaring dat de overbrenging naauwkeurig en zuiver is. Hoezeer Geschiedkundige Romans dikwijls aanleiding tot verkeerde begrippen en oordeelvellingen over Historische gebeurtenissen en personen geven kunnen, zijn die, welke zoo bekende zaken ten onderwerp hebben, als voor elken Nederlander de Geschiedenis van den opstand tegen Spanje behoort te zijn, minder gevaarlijk, omdat de onjuiste voorstellingen gemakkelijk in het oog vallen en aanleiding geven tot vragen, gesprekken en onderzoekingen, waardoor de beoefening der Vaderlandsche Geschiedenis opgewekt en algemeener gemaakt wordt. Wij wenschen dus aan den thans in Hollandsch gewaad verschijnenden *Watergeus* vele lezers toe.

HISTOIRE DES TREIZE, par M. DE BALZAC, A la Haye, chez G. VERVLOET, libraire, 1833. In-12°, gr. 264 pages. . . . . *f* 1,75.

Wij hadden aan dezen geestigen franschen schrijver zijne *contes drôlatiques*, waarin hij *Rabelais* had gezocht na te bootsen, nog niet vergeven, toen ons deze zijne nieuwe lettervrucht werd ter hand gesteld. Niet zeer ingenomen met het eerstgenoemde lettervoortbrengsel, koesterden wij over het zedelijk gehalte van dit laatste geene gunstige verwachting, tot wij ons bij de lezing daarin bedrogen vonden. Eene deugdzame vrouw, een heerlijk tafereel van huisselijk geluk, 't welk door de gevolgen van nieuwsgierigheid en een ontdekt geheim gestoord wordt, voorts een zeer geheimzinnig persoon, één der *dertien*, welke, naar het zeggen van den schrijver, in Frankrijk bestaan hebben, en over welkers geschiedenis, handelingen en bedoelingen, de sluijer des geheims nog ligt gespreid; eene episode van den tegenwoordigen tijd, waarin de schrijver Parijs, deze groote wereldstad, van uit verschillende gezigtspunten laat beschouwen, waarin hij afwijkingen, uitweidingen en omwegen, in verschillende groepen op een en hetzelfde tafereel, doet verschijnen, en waarbij hij den lezer Parijs doet zien, daar hij hem in de breedte en lengte dezer stad rondvoert, van de voorsteden naar *St. Germain* of *le Marais*, van de straat in het *boudoir*, uit het hotel op de dakkamer, bij de verworpelinge en in de kamer eener deugdzame vrouw, uit de levendigste beweging, tot de rustplaats der dooden; — ziedaar den inhoud van een boekske, dat ongetwijfeld, als eene geestvolle aanvulling in leesgezelschappen van allerlei aard, met gretigheid zal ontvangen worden.

CORRESPONDENTIE.

J. C. uit L. wordt verzocht ons de namen op te geven der personen in zijn rijmpje bedoeld, wanneer wij hetzelve eene plaats zullen geven.

LIEFDE GIFTEN,

bij de ondergeteekenden ontvangen, ten behoeve van den ongelukkigen Kanonnier STURM, die op den 2. Augustus ll., nabij *Axel* in *Zeeuwsch-Vlaanderen*, door het onverhoeds losbranden van het geschut, zijne *beide Armen* verloren heeft.

Van de wed. N. te Haarlem, een Coupon. . . . *f* 2,47½.
Bedrag der vorige opgaven. . . . » 85,44½.
TOTAAL . . . *f* 87,92.

BREDA, den 23. October 1833.

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 22sten October.*

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
NEDERLANDEN.				
Werkel. schuld	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{7}{8}$	$49\frac{5}{16}$	$48\frac{7}{8}$
Dito dito	5	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{3}{8}$	$92\frac{5}{16}$
Uitgestelde dito	. . .	1 [illegible]		
Kansbilj. dito	. . .	$21\frac{1}{8}$	$21\frac{1}{4}$	$21\frac{1}{8}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{2}$	87	$86\frac{3}{4}$
Dito dito	$3\frac{1}{2}$	69	$69\frac{1}{4}$	$69\frac{1}{4}$
Schatkistbiljett.	6	$101\frac{3}{4}$	$101\frac{7}{8}$	$101\frac{3}{4}$
Oorlogslasten.	5	$99\frac{3}{4}$		
Leening 1831.	6	102		
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$			
FRANKRIJK.				
Inschr. Grooth.	3	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{2}$
ENGELAND.				
Dito per 12 Aug.	3	$87\frac{3}{4}$		
SPANJE.				
Certificat. Amst.	5	57	$57\frac{3}{4}$	$57\frac{1}{8}$
Dito *f* 1000 . . .	3	$37\frac{3}{4}$	$38\frac{1}{8}$	$37\frac{7}{8}$
Uitges. 3 pc. Sch.	5	$11\frac{5}{8}$	$11\frac{1}{2}$	$11\frac{7}{16}$
Cort. Bons Lond.	5	$13\frac{1}{4}$	$13\frac{3}{8}$	
NAPELS.				
Certificat. *F & B*	5			
Dito *Falc. & C.*	5			
Leen. Lond. *R.*	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* $\frac{1798}{1816}$	5	$100\frac{1}{4}$		
Dito dito $18\frac{28}{29}$	5	$100\frac{7}{8}$	101	$100\frac{7}{8}$

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
Cert. dito $18\frac{31}{33}$	5	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{5}{8}$	$90\frac{5}{8}$
Obl. te London.	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Assig.	6	$64\frac{7}{8}$	65	$64\frac{7}{8}$
Certificat. dito . .	6			
POLEN.				
Aand. Loot. fl. 300.				
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50. . .				
OOSTENRIJK.				
Dito dito *f* 100. . .				
Dito dito » 250.	4			
Metalliek	5	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{4}$
Dito Lond. gen.	5	$91\frac{1}{4}$		
Dito.	$2\frac{1}{2}$			
Oblig. *Goll & C.*	5			
Dito.	4			
Cert. Stadsb. dit.	$2\frac{1}{2}$			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild.*	5	$65\frac{3}{4}$	66	66
GRIEKSCHE.				
Dito te London.	5			

*** Heden verloste zeer voorspoedig van een' *ZOON*, CHRISTINA SOPHIA OLIFIERS, geliefde Echtgenoote van

J. J. VAN LEERSUM.

BOXTEL, 20 October 1833.

VERKOOPING VAN PAARDEN.

Ter requisitie van den heere Luitenant kommanderende het detachement der Konink. Maréchaussée in de Vesting *Bergen-op-Zoom*, als daartoe behoorlijk gemagtigd, zal, op Donderdag den 31. October 1833, in het lokaal der Maréchaussée aldaar, des middags ten 12½ ure, en ten overstaan van de Notarissen ALDER en DE BEERE, publiek en om *kontant* geld worden verkocht:

1°. Een bruin RUIN-PAARD, oud 5 jaren, Kurassiersmaat, gedresseerd voor tuig en zadel.
2°. Zwart MERRIE-PAARD, kortstaart, oud 7 jaren, gedresseerd voor tuig en zadel.
3°. Zwart MERRIE-PAARD, kortstaart, oud 8 jaren, hanovers-ras, fijn gedresseerd voor zadel.
4°. Vos MERRIE-PAARD, kortstaart, aftands, engelschras, perfect gedresseerd voor zadel.

Mitsgaders de navolgende PAARDEN ongeschikt voor den dienst:

5°. Zwart MERRIE-PAARD, aftands.
6°. Vos MERRIE-PAARD, oud 10 jaren.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN,

In Dienst der General Post-office, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld iederen Woensdag en Zaturdag van *Londen* en *Rotterdam*.

De prijzen der plaatsen zijn in de Eerste Kajuit £ 3 en in de Tweede Kajuit £ 2.

Het vertrek van *Rotterdam* is bepaald op:

Zaturdag den 26. October, des morgens ten 8 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd, { W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

*** Bij den Boekhandelaar J. NOORDUYN, te *Gorinchem*, is van de pers gekomen, bij BROESE & COMP., te *Breda* te bekomen en verder alom verzonden:

I. NAAM- EN RANGLIJST der *Officieren van het Koninklijke Leger der Nederlanden.* Buiten inteekening 80 Ct.
II. NAAM- EN RANGLIJST der *Officieren van de Schutterijen in het Koningrijk der Nederlanden.* 50 Ct.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

IS VAN DE PERS GEKOMEN EN ALOM AAN HUNNE CORRESPONDENTEN VERZONDEN:

HET EERSTE STUK DES TWEEDEN DEELS

VAN HET

MAGAZIJN VOOR STEL- EN MEETKUNST.

Een Tijdschrift, hoofdzakelijk ten doel hebbende de beoefening en toepassing dezer Wetenschappen, de Kunsten, den Koophandel en het Maatschappelijk Leven.

Inhoudende:

EERSTE AFDEELING. 28 *Oplossingen der Stelkunstige Voorstellen*, welke met de oplossingen worden ingezonden.

TWEEDE AFDEELING. 30 *Oplossingen der Meetkunstige Voorstellen*, welke met de oplossingen worden ingezonden.

DERDE AFDEELING. MENGELWERK. 16 *Voorstellen* betreffende *de Waarschijnlijkheids-rekening*, medegedeeld door den Heer G. BAHAREAS. Ten slotte, een aantal *Nieuwe Voorstellen* voor de EERSTE- en voor de TWEEDE AFDEELING, benevens het vervolg der voorstellen zonder oplossingen ingezonden.

De Redactie heeft wederom getracht, zoowel den min- als meergevorderden beoefenaar der *Stel-* en *Meetkunst* te voldoen. Zij zal, om algemeener nuttig te zijn, steeds zorgen, dat er een aantal gemakkelijke vraagstukken in beide afdeelingen opgenomen worden, opdat ook eerstbeginnende kunnen medewerken.

Daar bovengemelden, gaarne nog dit jaar één Stuk willen leveren, zoo gelieven de geëerde medewerkers de Oplossingen der Voorstellen en Nieuwe Voorstellen voor het Tweede Stuk, vóór den 15den November aanstaande, *vrachtvrij* aan het adres der Uitgevers in te zenden.

Door bovengemelden

is aan het Ed. Achtb. Bestuur hunner woonplaats ter vertaling in het Nederduitsch vertoond, op den 19. October 1833.

Auflösungen der in Meier Hirsch's *Sammlung von Beispielen, etc. enthaltenen Gleichungen und Aufgaben. Zum Selbstunterricht bestimmt von* S. SACHS; *Konigl. Regierung-Bau-Inspectator*

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers